

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО»,
АНЬХОЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЕКОНОМІКИ
(ANHUI UNIVERSITY OF FINANCE AND ECONOMICS) (KHP);
КАЛІФОРНІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ В ЛОС-АНЖЕЛЕСІ
(UNIVERSITY OF CALIFORNIA, LOS ANGELES) (USA);
АРІЄЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ARIEL UNIVERSITY CENTER OF SAMARIA) (ISRAEL)

**кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних
практик**

МАТЕРІАЛИ

VIII Міжнародної наукової конференції
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 1:403:316.6 (08)

DOI: <https://doi.org/10.24195/PhilosophicalKnowledge2026>

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VIII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 21-22 травня 2026 р.) 207 с.

Рецензенти:

Стовпець Олександр Васильович, доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету.

Каменська Тетяна Григорівна, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова.

Збірник матеріалів VIII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; Голодомор – геноцид - Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства; філософію штучного інтелекту. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25 червня 2026 р.)

Наумкіна Світлана Михайлівна, доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського, м. Одеса, Україна

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ І СУБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Стрімкий розвиток штучного інтелекту (ШІ) призводить до глибоких трансформацій соціальної реальності, змінюючи не лише технологічні процеси, але й фундаментальні засади функціонування суспільства. Сьогодні ШІ виступає не лише як інструмент оптимізації діяльності, але і як чинник, що активно впливає на формування нових соціальних структур і відносин (1).

Традиційно технології розглядалися як допоміжні засоби людської діяльності, що підпорядковуються цілям і намірам людини. Однак сучасні системи штучного інтелекту, здатні до автономного аналізу даних і прийняття рішень, змінюють цей підхід. Вони набувають характеристик, які дозволяють розглядати їх як специфічних агентів соціальної взаємодії (2).

Питання суб'єктності штучного інтелекту є одним із ключових у сучасній філософії технологій. Хоча ШІ не має свідомості у класичному розумінні, його здатність впливати на соціальні процеси та приймати рішення, що мають значущі наслідки, дозволяє говорити про його «квазі-суб'єктний» статус (3).

У межах соціальних трансформацій ШІ виступає як каталізатор змін, що впливають на різні сфери суспільного життя. У сфері економіки він сприяє автоматизації виробництва, зміні структури зайнятості та появі нових форм праці. У політичній сфері — впливає на процеси прийняття рішень, комунікацію між владою та громадянами, а також на формування громадської думки (4).

Особливого значення набуває вплив штучного інтелекту на трансформацію соціальних інститутів. Освіта, медицина, право та державне управління зазнають суттєвих змін під впливом алгоритмічних систем. Це призводить до переосмислення ролі людини у цих сферах та зміни традиційних моделей взаємодії (5).

Важливим аспектом є також проблема влади у контексті використання ШІ. Алгоритмічні системи можуть концентрувати контроль над інформаційними потоками та впливати на процеси прийняття рішень, що створює ризики посилення нерівності та маніпуляцій (6).

Соціальні трансформації, зумовлені розвитком ШІ, супроводжуються змінами у структурі соціальної взаємодії. Зростає роль цифрових платформ, які стають посередниками у комунікації між людьми. Це призводить до формування нових типів соціальних зв'язків, що мають мережевий характер (2).

Не менш важливим є вплив ШІ на формування ідентичності людини. Так, за твердженням Лусиао Флориди – одного із провідних представників сучасної філософії, стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ)

змінює відповіді на фундаментальні питання людського буття. Крім того, використання алгоритмів у повсякденному житті змінює і способи самосприйняття та взаємодії з соціальним середовищем. Людина все більше взаємодіє з цифровими системами, що впливає на її когнітивні та поведінкові моделі (3).

За визначенням Юваля Ной Харари, у контексті глобальних трансформацій штучний інтелект стає важливим фактором міжнародних відносин. Держави використовують AI як інструмент економічної конкуренції та політичного впливу, що змінює баланс сил у світовій системі (4). Водночас виникає необхідність формування нових нормативних і етичних рамок регулювання використання ШІ. Це пов'язано з потребою забезпечення балансу між інноваційним розвитком і захистом прав людини.

Таким чином, штучний інтелект виступає як багатовимірний феномен, який одночасно є інструментом і фактором соціальних трансформацій. Його вплив охоплює економічні, політичні та культурні процеси, що зумовлює необхідність комплексного філософського осмислення. У сучасних умовах ШІ стає невід'ємною частиною соціальної реальності, що визначає нові траєкторії розвитку суспільства.

Список використаної літератури

1. Bostrom, N. (2020). *Superintelligence: Strategies and Continuous Development of Intelligent Machines*. Oxford University Press. 353 p.
2. Castells, M. & Sons (2010). *Wiley-Blackwell. The Rise of the Network Society*. Second edition. Wiley-Blackwell.
3. Floridi, L. (2022). *The fourth revolution: How the infosphere is reshaping human reality*. Oxford University Press.
4. Harari, Y. N. (2018). *21 lessons for the 21st century*. Vintage, Random House. 2018. 416 p.
5. Shermer M., Russell, S. (2019). *Human Compatible: Artificial Intelligence and the Problem of Control*. Episode, No. 118.
6. Zuboff, S.(2019). *The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power*. New York: *Public Affairs*.

<i>Борішштейн Є. Р., Калаєва К. С.</i>	ТЕОРІЯ І СОЦІАЛЬНА ПРАКТИКА LIBERAL ARTS: ЯКІСНА ОСВІТА В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	169
<i>Врайт Г. Я., Даниленко А. В.</i>	ЕТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ	172
<i>Петінова О. Б., Коновальчук Е. М.</i>	ОСВІТА І ДЕМОКРАТІЯ: РОЛЬ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	174
СЕКЦІЯ 6. ФІЛОСОФІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ		
<i>Гончарова О. Є.</i>	СУБ'ЄКТНІСТЬ У ВЗАЄМОДІЇ ЛЮДИНИ І ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: МІЖ РОЗШИРЕННЯМ МИСЛЕННЯ ТА ЙОГО ДЕЛЕГУВАННЯМ	180
<i>Глушенко О. П.</i>	АБСОЛЮТНА КОНТИНГЕНТНІСТЬ ЦИФРОВОГО ПОРЯДКУ: КВЕНТІН МЕЯСУ ТА СУВЕРЕНІТЕТ ОНОВЛЕННЯ ЯК ПОДОЛАННЯ КАНТІАНСЬКОЇ НЕОБХІДНОСТІ	183
<i>Грищенкова С. А., Петінова О. Б.</i>	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У МЕДІА: ВПЛИВ НА ДЕМОКРАТИЧНІ ПРОЦЕСИ	186
<i>Клименко Інна, Нівня Ганна</i>	ФІЛОСОФСЬКИЙ ВИМІР ЦИФРОВОГО БЕЗСМЕРТЯ	189
<i>Наумкіна С. М.</i>	ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ І СУБ'ЄКТ СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	192
<i>Начев М. Ю.</i>	ФАКТОР ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ	194
<i>Юшкевич Ю. С.</i>	ЦИФРОВА ЕКОЛОГІЯ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ: ЕТИЧНІ ТА ПРАГМАТИЧНІ ВИМІРИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ЕКО-ДИЗАЙНІ	197

VIII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та науковців

“МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ”

(Одеса, 21-22 травня 2026 року)

Адреса редакції:

Україна, 65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26, каб. 73 Тел.: (0482) 732-09-52